

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre 10 frt-kr
 Fél évre 5 frt-kr
 Negyed évre 3 frt-kr
 Egy évi szám 5 kr.

Alap felmérést végeztünk a városi lakosság körében a közvéleményről a kiadónknak, 1884. évi. Magyarországi közvélemény felmérése alapján.

Működés helyben:
 FÜGGŐ: K. LAJOS könyvkereskedő és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postaküldvények útján.

Kéziratok visszaküldésének nem tartozunk felelősséggel.

Választás.

(—k—m—) Debreczen sz. kir. város polgárai holnap ismét az urna elé lépnek, hogy gyakorolják közönségesen a legszébbnek nevezett jogukat: megválasztandók azokat, kik helyettük és nevében javukra vagy kárukra a törvényhatóság sorsát jövőben intézni fognak. Látszólag gondolat, visszatérve amaz időre, mikor a jogok alapja nem a köteletség, hanem a kiváltság volt, a szabadság diadalmát látni, mint gyakorolhat egy nagy municipium sorsára döntő befolyást. Minde oszlaty, rang- és valláskülönbség nélkül, a ki a fáténi szabott kötelezésekkel teljesíti. Nem réz ideje — hiszen szabadságunk rövid hajlata rögtön h szü ejszaka borult — egy negyed százada ninc, hogy a magyar társadalom, mint egész egész élezi a demokratikus önkormányzat aida sáit. És egy negyedszázad mas nemzetek történelmében legfejlebb arra leit volna elég, hogy a nehezen kiküzdött szabadság minden irányban tovább fejlesztessék. Nalunk e helyett a központi hatalom olluja folyton egy-egy legnemesebb hajtását nyestele önkormányzatunknak. Gonykép megmaradt a demokratikus neve; gonykép, mert a virilisus fattyu-hajtását is a demokratia becsületes neve alá foglalták, míg az állam és kormány fogalmainak összetévesztésével, az államhatalom erősítésének ürügye alatt, a miniszterialis mindenható önkormányzatunkat gyökerében tamadta meg. Elvéhédht korhadó tuskónak akarják feltüntetni az elvakított nemzet előtt szabadságunk ifju fáját, melynek életét nedreit idegen elősdiakkal szivatják fel.

Igy került az idők folyamán „legszébb jogunk“ is amaz eszményibb fogalmak közé, melyek erkölcsi tartalmukból mind többet többet veszítenek. Politikai és municipális választásoknál egyaránt szomorú jelenségekkel találkozunk. A hatalom pártja nem gondolja meg, hogy a választások körüli eljárásával az ajkakon még ott lebegő szabadsággal mennyire ellentétes czölöknek szolgáltatt hűséges eszközöket. És ez eljárás helytelen, okosság nélküli volta,

mielőtt az urnához lép, mert a késő bánat ideje mihamarabb elkövetkezik. Talán egy év még s a mai korlátolt szabadságnak is csak romjai maradnak.

Debreczeni szempontból nem szabad engednünk a hatalmi törekvések tulsulyra jutását. Az 1886. XXI. tvczikk folytán most utolszor választunk 6 évre városi képviselőket. Ezentul a választások 10 évre szólnak. A legközelebbi 6 év lesz azon időszak városunk történetében, mely vagy nagyságunk alapját veti meg, vagy romlásunk kezdetét fogja jelölni. Mindama nagyszabású reformok, nagyvárosi építkezések a Debreczen központi jelentőségét feltüntetö valamennyi tényező a legközelebbi időben várnak megvalósulásra és tényleges keresztülvitelükre. Egy elhibázott lépés és virágzás helyett a pusztulás utjára jutunk a várt nagyság helyett a feltartóztatlan hanyatlás felé rohanunk.

Az elhibázott lépés pedig ott következhet be csaknam matematikai bizonyossággal, hol nincs egyszer mérséklő, másszor buzdító, de mindig hatályos, erős ellenőrzés. A kormánypart hagyományos eljárása az ellenőrzés lehető kiirtására irányul ezuttal is. Résen legyitint azért holnap, Debreczen polgárai! Hosszu időre vetjük el holnap a kockát Debreczen sorsa felett. Válasszon ki-ki szabadon, meggyőződése szerint, férfiasan. A titkos szavazás a meggyőződésének szabad követésére módot nyújt azoknak is, kik egy vagy más okból azt nyiltan nem tehetnék. Szomorú jelenség, de közéletünkben, hol az erkölcsi függetlenség, még az anyagi függetlenségig sem jár karöltve, nem ritkaság Partunk azért követeli a titkos szavazást teljes kitarással, hogy a mit a választási jog szabadságából az emberi gyarlóság vagy az erőszak elvon, a pressziótól való biztonság és módja azt visszahadassa.

A városi választások eredménye mindig is igazabban tüntette fel a pártok arányát. Világos tény az, hogy Debreczenben a függetlenül gondolkodó polgárok túlnyomó többségben vannak a

hatalom emberei felett. E tény nem fogja megcsufolni a holnapi választás eredményem sem, s mi nyugodt öntudattal várjuk a küzdelem lefolyását, melyben nem lelkesít más bennünket, mint a haza és e nemes város érdekei.

— **Belföldi hírek.** Püspökök értekezlete. Hornig és Steiner püspökök Esztergomba érkeztek. A primás a két püspökkel, akik emberei, valószínűleg véglegesen megállapítja most, hogy a kormányfal szemben minő álláspontot foglaljon el a klerus. Eddig az a jelszó az aulában: semmi engedmény a kormányfal szemben. — Telekkönyvi tisztviselők értekezlete. A telekkönyvi tisztviselők Budapestén Eördög Dániel előnölete alatt nepes értekezletet tartottak, melyen vidéki telekkönyvi hivatalnokok is vettek részt s elénk via után azt határozták, hogy küldöttségileg átnyújtandó kérvényt inteznek Szilágyi igazságügyi miniszterhez, a telekkönyvi tisztviselők helyzetének javítása tárgyában. — A miniszterelnök neje n él pénteken tiszteletet az orsz. magyar szenzet kiállítási rendező bizottságának küldöttsége, mely megköszönte a miniszterelnöknek a kiállítás ügyében tanusított jó akaratát s átnyújtotta neki a kiállítás részleteiről fölvetett fenyekeket. — A magyar történelmi társulat f. hó 18-án rendkívüli közgyűlést tart, az új alapszabályok megvitatása vegett.

— **A világ legnagyobb adóssága.** A francia kamarában a minap szomoruan konstalták, hogy a legnagyobb adósság a világon a francia államadósság. Ez adósság keletkezéséről és alkotórészeiről nagyerdekl jelentést szerkesztett a képviselőház megbízásából Pelleton Kamill. E jelentés szerint a francia államadósság szedületes felszaporodását első sorban a nagy háboruk okozták. A második császárság által viselt háboruk 3 365.000.000 frankjába kerültek ez országnak. A szentén III. Napoleon által megkezdett 1870-iki háború 2.820.000.000 frankba került, bele nem számítva természetesen a Németországnak fizetett 4 millárdnyi hadisarcot. A tuniszi expedíció költségei 126 millióra, a madagaszkari háborúé 21 millióra és a tonkingi foglalás költségei 270 millió frankra rugnak. Az első császárság idejétől fogva a háboruk Franciaországnak kerek 16 millárdjába kerültek. Franciaországnak 30 millárdnyi adóssága után Anglia következik 18 millárdnyi államadóssággal.

— **Külföldi hírek.** Szerződési tárgyalások Németországgal. A Németország és monarchiánk közt kéténdő vám-szövetség ügyében a tárgyalások, melyek az utóbbi napokban szakadatlanul folytak, az egy-

lyogva — tehát ön e birtok tulajdonosa, akkor hát az ön tulajdonát képezik a pillangók is, mint minden egyebb. En részemről köszönetet mondok önnek, hogy e gőnyörű kek lepke életet megmentette. En is szeretem a lepkeket és különösen a kekeket, nem azért, mint ha e szín, mint mondani szokták, jól esnek a szemnek, hanem mert az eg színe az es mert a kek virágok, madarak és pillangók az alkotó egyeuruháit viselik.

Talán bizonyos guny is rejlett abban, a mit a leány mondott, de azért elbávoló volt. Ezuttan mindharman egy fúzia irányába tiltunk és a lepkevadász sok mindent mesélt nekem a rovarok szokásairól, eleteröl, fajairól s talán szép es tanulságos is lehetett, amit mondott, de en egy szót sem értettem abból, mert folytonosan szép leányanak, Camillának kek szeméibe néztem.

Az elválásnál a rovarász Derville névvel mutatta be magát s kezét nyujtva így szolt:

— Látogasson meg s megmutatom gyűjteményemet, csak akkor fogja megtudni, hogy réjtje mily kincseket rejt.

Követtem öket tekintetemmel. Derville ur, ki özvegy volt, a forró nyáron egy közeli kis házikóban lakott leányával.

Vegem volt. A szerelem bilincsekbe vert. Azonnal elvesztettem akaratom szabadságát és összes jó tulajdonságomat.

Két nap múlva kopogtattam a kis ház ajtaján, egy époly pillangóval kezemben, minőt ezeltört két nappal megmentettem, s melyet a szerelem kegyetlen érzelmének második áldozatául hoztam, mondom: a második, mert az első én valek.

Fáradhatlan rovarszállító a lettem Derville urnak; Kamilla kertjét is gazdagítottam oly kek virágokkal, miket eddig nem is ismert.

Egy középkori spanyol barát kiszámított

— Uram, — válaszoltam erélyes hangon — nem tudom, mi az a lepidopter, de az, a mit en elkergettem, egy bajos pillangó volt, melyet csodáltam es szeretek es éppen mert ön meg akarta fogni, kergettem el, hogy megmentsém; mert jól tudom, hogy mit tesznek a rovargyűjtők a pillangókkal, melyek kezeikbe kerülnek; keresztül szurják egy tüvel es egy dobozba tűzik, hogy ott fejzezzék be halálküzdelmüket.

A „DEBRECZEN“ TÁRSÁJA

A kék pillangó

mesélem el e helyütt, hogy vendégem a szokásos társalgás után mikép lett oly bizalmas irántam, hogy a következőt mesélte el nekem.

— Atyám szerényen élt kis birtokán, melyet paraszt-szolgái segélyével művelt.

En elvegeztem Parisban a rendes tanulmányokat, mint más hozzáam hasonló ifju. Mindig boldognak éreztem magamat, ha a szünidőkre e mosolygó es termékeny tájakra jöhátem s szomorú voltam mindannyiszor, ha ezt a vidéket a város zajos eleteivel felcsereinem kellett, úgy, hogy mikor azoa időpontra értem, hogy választanom kellett a jogi es orvos pályák között, azt feleltem, hogy nem leszek sem ügyvéd, sem orvos, hanem gazdász, mint edes atyám volt, mert ez a legszébb hivatás, mert csak az egtől, a naptól es az esőtől függ. Atyám nem volt ezzel melegegödvé, de anyám, ki fia számára mas jövőről álmodozott, egy napon, midön meglepetve látta, hogy mily érdeklél viseltetem egy ily kek pillangó iránt, a minő az, melyet éppen az iment látunk, keserü mosolylyal így szolt hozzám:

— Te nem leszesz egyebre jó, mint kek pillangók után futkázozni.

Ezen megjegyzésében ama gondolat rejlett, hogy üres álmadozásokkal, az ábrándok után vaio örökös vadászattal s oly dolgokkal fogok bibeödni, melyek nem leteznek.

Mint ha csak így fejezte volna ki magát:

— Te költőnek való vagy! Ez a szó azonban egy kissé keménynek tetszett előtte. Szegény atyámnak nagyoa is igaza volt.

Kis birtokunk egyik szélén, a folyó partján rértült el, mely tele volt pompás es színes mezel virágokkal. A löherés zold pázsitjából felemeltek kedves fejeiket a gyűszűvirágok, kikircisek es kamillák, a folyó partján azoaban magas nyárfák es karsu egérfák zörgették leveleiket. Egy kis csolnakom volt

és itt a fák árnyékában, kinyujtóva a csolnak fenekén nyugodtam es faradhatatlanul leselkedtem a rovarok munkálkodása es tevékenysége után. Bámultam az edes terhet czipelő meheket, a fekete szarvasbogarakat, a darázsakat es az ezerféle színben ragyogó pillangókat.

Egyik napon, midön ismét mozdulatlanul fekdtem a csolnak fenekén s figyelmesen vizsgálódtam, tekintetem egy kek pillangóra tapadt, mert a kek pillangókat mindenek felett szerettem; de a kek pillangónak szárnyai színebbek voltak mint az eddig látottaké. Eyszerű óvatos leptekek zaja ute meg fülemet s midön visszalordultam, egy ferfit láttam magam előtt, ki egy lepkefogót tartott a kezében. A lepkefogóval éppen az én kek lepkeket akarta rabba tenni, de én a kedves állatkat elüztem s az elrepült s egy virágra szállt.

— Uram, miért kergette el a lepidoptert éppen azon pillanatban, midön megfogni akartam?

— Uram, — válaszoltam erélyes hangon — nem tudom, mi az a lepidopter, de az, a mit en elkergettem, egy bajos pillangó volt, melyet csodáltam es szeretek es éppen mert ön meg akarta fogni, kergettem el, hogy megmentsém; mert jól tudom, hogy mit tesznek a rovargyűjtők a pillangókkal, melyek kezeikbe kerülnek; keresztül szurják egy tüvel es egy dobozba tűzik, hogy ott fejzezzék be halálküzdelmüket.

E percben tekintetem egy fiatal leánykára esett, ki a rovargyűjtőt kísérte. Oly bájosnak tűnt fel, hogy edes atyjának rögtön igazat adtam s kenyszerülve éreztem magamat a mentegötözésre.

— En úgy szeretem a vadvirágokat es a szabadon röpdeső rovarokat — szoltam. — Ezek a mi kis birtokunk terményei, melyek legtöbb örömet okoznak nekem.

— Ah, — válaszolt a fiatal leány moso-

...ket
 ...Zelmos
 ...LINE
 ...KAT.
 ...Theát
 ...incze.
 ...13.
 ...elméit
 ...kelmeit
 ...den
 ...kelmek

másra következő két ünnep miatt szünetelnek. A magyar küldöttek haza rándultak, e héten azonban ismét fölveszik a tárgyalás fonalát. — Milán szászaművészetének terve. A müncheni „Allgemeine Zeitung“ Belgrádból azt a hírt veszi, hogy Milán száműzetése küszöbön áll. E hír szerint Risztics ez ügyre vonatkozólag levelet intézett Milánhoz. Az említett lap ez értesülést a legnagyobb fontatással közli. — A prágai kiállítás 1892-re akarták elhalasztani, újabb azonban elhatározták, hogy nem halasztják el. — A konstantinápolyi görög patriarchátus visszavonta azt a rendeletet, melylyel a törökországi templomokat bezáratta.

Gazdasági és iparbank Debreczenben. *)

Debreczen, decz. 9. Folyó hó 6-án tartott meg Dr. Király Ferencz országgyűlési képviselő által összehívott egy új, a közgazdasági változott viszonyoknak megfelelő, pénzügyi intézetnek érdekében azon értekezlet, mely elé varosunk gazda, iparos és kereskedő közönsége méltó várakozással és reményvel tekintett. Az új intézetnek célja és feladata első sorban az, hogy a változatos közgazdasági viszonyok folytán a hitelnyújtás módzataiban észlelhető hiányok és házagok czelszerű intézkedések által pótolhassanak, hogy ekként a tőke concentra természetesen és hasznos irányban való gyűlési eszközöké válik földmívelésünk, iparunk és kereskedelmünk nagyobb mérvű fejlesztésének.

Távol álltőlünk ez alatt azt érteni, hogy meglevő pénzügyintézetünk, melyeknek vezetése kifogástalan szolid kezekbe van létéve, s melyek alapszabályos hivatásait és kötelezettségeit mindenkor pontosan és készséggel constaltáljuk, hogy szakértelemmel is teljesítettek, — nem lennének helyökön, vagy hogy azoknak működési köre lényeges változatosokra szorúlva; sőt ezzel epen ellenkezőleg, felfogásunk szerint a pénzpiaczi viszonyok változása megoldása egyenesen megköveteli a czelszerű akcpen való fenntartást, hogy a változott viszonyokhoz méltó követelmények külön ezen követelmények teljesítésével berendezett új intézetek által láttassanak el.

És mert a tervezett debreczeni „gazdasági és iparbank“ ezt célozza, és mert működése első sorban oly műveletekre fog kiterjedni, melyek létező pénzügyintézetünk által vagy epen nem, vagy csak elvéve cultyaltattak; örömmel üdvözöljük ez eszmet, melynek megvalósításával városunk ismét gazdagabb leend egy oly eszközzel, mely jó kezekben hathatósan fogja előmozdítani Debreczen és vidékének anyagi érdeket.

Az e hó 6-án tartott népes értekezletnek minden tagja teljes tudatával annak, hogy egy ilyen intézetnek felállítására közszükséglet pótol, létesítést egyhangúlag elhatározta, s az alapítókat 200,000 forintban állapította meg, mely 2000 darab 100 forintos részvény kibocsátása által nyilvános aláírás útján fog be szerzettetni.

Meglett állapítva ez értekezleten a tárgyalás célja és üzletköre is, mely ki fog terjedni a rendes banküzlet körébe vágó tevékenységű kivül Debreczen és vidék gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeinek előmozdítására, az e rendbeli vállalatok létesítésére s úgy a kis iparos, mint kisebb gazdálkodók hitelviszonyainak javítására.

*) Tetszőkben késett. Szerk.

ta, hogy 473 módon lehet tudtára adni egy nőnek a „szeretlek“-et, anélkül, hogy az embernek egyszer is ki kelljen mondania e szót, úgy, hogy az imádott hölgynek egy napon okvetlenül így kell nyilatkoznia: „Én már ezt rég tudtam és viszontszeretlek!“

A 473-féle néma szerelmi vallomás között okvetlenül ott van a két virágok és két pillangók szállítása is. Kamilla ugyanis csakhamar eltalálta, hogy hogy áll a dolog és egy februári napon, Párisban így szót hoztam: „Minő kár, hogy a szombati bála nincs ibolyacsokrom!“

Irtam Nizzába és szombat este ibolyacsokrommal jelent meg a bálban.

Ha en aziregebbeli hercegnőknek egyike lennék, — így szót hoztam egy másik napon — szebb, mint a nappal, kezemet és szívemet csak azon bátor lovagnak adnám, ki sisakkal fején, panczéllal testén, karddal oldalán, dardával kezében a világot bejárja, s nemcsak mindenkivel megküzdene, ki elébe kerülne azert, hogy én vagyok a világ legkecsesebb szüze, de ki egyszersmind egy két rozsat hozna nekem!

Olvastam régi könyvekben, hogy Turin mellett vannak kek rozsak. Mi volt természetesebb, miathogy néhány nap mulva Olaszországba utaztam.

Két hónapig kutattam a Turin mellett fekvő kertekben s mint legyőzött lovag, lehorgasztott orral tertem haza.

Derville és leánya egyik rokonuknál voltak látogatásban, a hol néhány hetig időztek, ott tölték az ev e szakát s azután visszatértek Párisba.

Epen en is odaakartam menni, hogy szerencsétlen hadjáratomról számoljak es talán, hogy engedelmesseggemnek es áldozatkészségemnek jutalmat is átvegyem, mert illőnek gondoltam, hogy az imádott hölgy lovagjának sebeit bekötözze, midőn híret vettem, hogy Derville kisasszony férjhez ment. Egy nagyon gazdag emberhez ment nőül, kit nagyraajánelt azonnal!

Üzletkörebe fog ezekután tartozni a leszámító és előlegező üzlet minden neme, — gazdasági és iparvállalatoknak külön társaságok szervezése által való létesítése, s a meglevőknek nagyobb befektetésekkel leendő fejlesztése, — kézi és jelzálog kölcsönök nyújtása, — betétek kamatoztatása, folyószámla, cheque, incasso, letéti és hasonló banküzletek, pénzváltó és értékpapír üzlet, váltó üzlet, valamint törzsei és bizományi üzletek közvetítése, — magánosok és jogi személyek kölcsönök közvetítése vagy átváltása, hitel tulajdonosi körök és hitelszövetkezetek létesítése, valamint árúknak és terményeknek adása és vétele, esetleg közvetítése.

Az alapszabályoknak ezek szerint leendő kidolgozására, a részvény aláírások eszközölésére, a magyar ipar- és kereskedelmünk részvénytársasággal való tárgyalások folytatására s az összes szükséges előmozdítások foganatosítására egy hattagú bizottságnak kiküldése határozatán el, — annak tagjainul megválasztattak: Dr. Király Ferencz országgyűlési képviselő mint elnök, továbbá Mayer Emil, az István gőzmalom igazgatója, Feischl Károly nagykereskedő, Buday József közbírtokos, Horváth István közbírtokos, sertes nagykereskedő es Lukacs Armin czégtulajdonos.

Ez rövid foglalata a tervezett új pénzügyintézet létesítése tárgyában tartott értekezletnek, melynek határozatait midőn örömmel és melegevéddel regisztráljuk, egyszersmind azon óhajtasunknak adunk kifejezést, vajha az összes részvények itt vernék általando elhelyezésüket polgártársaink körében!

Leleplezések.

(A magyar fegyvergyár bukásáról) Meitő föltűntet keltenek azok a leleplezések, melyek a magyar fegyvergyár bukásáról a képviselőházban elmondattak. Es barmit mond is a honvédelmi miniszter, a tényeket nem hamisíthatja meg. Nem hitheteli el senkivel, hogy oly időpontban adott a gyárnak nevetesen rövid határodot, a mikor sző sem lehetett a kívánt változtatások keresztviteléről, a mi nyilván mutatja, hogy a magyar fegyvergyár bukása, vagy helyesebben megbuktatása, már befejezett dolog volt.

Szegyenletes története van ennek a fegyvergyár-komediának. Mikor híre jött, hogy az ország fővárosában ez a gyár létesül, és ezt a tervet maga Fejerváry Géza báró is ugynevezett lelkesedéssel idezi elő nagy volt az öröm és a nemzet bizalommal, reményvel üdvözölte a mozgalmat, mert ebben közgazdasági és ipari előhaladást látott, sőt talán azt is remélték az optimisták, hogy Bécs nem remeg többé attól, ha Magyarországon fegyvert kovacsolnak.

Hiába, még mindig vannak optimisták. Pedig a nemzet már sokszor megadta az árat vak hitének es sokszor tapasztalhattuk, hogy Bécs jóakarata nem ösztönte, a mint nem ösztönte a honvéd miniszter jóakarata, ki valószagosan osztrák generalis maradt a piros barsonyszekben is.

A család, a fölülés teljes. A magyar fegyvergyarat már a bölcsőjében megfoltatták idegen erdek. E vállalatnak bukása kellett, mert úgy volt elhatározva. Es a tény mellett másodrendű kérdés, vajjon melyik az igazi föltevészek közül. Az-e, hogy Becsben nem akartak fegyvert adni a magyar kezébe. Az-e, hogy a magyar fegyvergyárnak a steyeri javára kellett buknia, mert annál a vállalatnál döntő befolyásu egyének vannak érdekelve?

ismert meg, s ki nászkosarába egy diadémet, safrüggöket, nyakgyöngyöket, karpereczeket dobott. E kemény, holt es ostoba kövek mellett az en szegény ibolyám es nefelejtséim csakhamar elhervadtak Camilla emlékezetében.

Nem akarom valóni önek kettségbeeséssem kitöréseit. Visszatértem magányomba a nyárfák es égerfák alá, amelyek árnyában oly kedvelül üldögéltem. A kek pillangók meg mindig repkedtek a virágok körül, a szellő meg mindig sutogott az agak között, a folyó hullamai zúgtak es folytattak titokteljes dalukat, de ő nem volt ott s szívemben egy hár elszakadt.

Azóta a szerelem elhervadt szívemben, de a kek virágok es kek pillangók iránt még mindig bizonyos gyöngéd érzellemmel viseltem, talán azert, mert Camilla is szerette egykor azokat. (Franziából). X. X.

Az elpusztult család.

— Elbeszélés. —

Irtá: Porcsalmy Gyula.

(Folytatás.)

— Arra ne kerj — sóhajtá az ifju — az már nincs, csak volt.

— De lehet még — mondá a nő. — Légy irlgalmas, eléggé bünhödtem már azert, hogy ellened vetettem, hogy testvérem es szálem előtt gyalasztalak . . . mert, most talán nem lenne így . . .

Itt elcsuklott szava es sirni kezdett. Vadassy kezdte szánni a szerencsétlen teremtést.

— Jó — mondá a nő felkelve — ha meg nem mondod, reggel nem lesz kinek mondd már meg . . . Halálom lelkedert fogja terhelni! — s ezzel kifelé indult.

Vadassy zaverba jött.

— Varjon — mondá — eimondom azonnal!

Kérdé, hogy ez általában ki lesz-e valaha tisztán deríthető, de annyi bizonyos, hogy a magyar fegyvergyár megszünt létezni es minden biztatás daczára, távoli kilátás sincs rá, hogy föltámadjon. — Es ennek a titkos hátterét hasztalanul bontogatta a képviselőházban Polonyi Géza, mert van egy többség, a mely vakon megbizik az intézőknek legálabb is jóhiszeműségében es ez elég arra, hogy a kik e fiasconak okai, könyvedén kibujjanak a felelősség alól.

Hanem a gyanuuk ez is elég tápot ad, a mi előttünk lefolyt. Az, hogy alig másfél hónapi időköz alatt, két részletben megvonták a magyar fegyvergyártól a honvédségi puskák szállítását es átruházták azt a steyeri fegyvergyárra, melynek előkelő kezében levő részvényei ugyancsak szönek azóta fölfelé es ugyancsak bőven jövedelmeznek azoknak, a kik „szerencsések“ a fényes üzlet konjunkturáját befolyásolni.

Mikor a honvédelmi miniszter a magyar fegyvergyárral oly hirtelen fölbontotta a szerződést, mindenki azt hitte, hogy az a gyár valószagosan képtelen a szállítás kötelezettségének megfelelni. Es ime kiderül, hogy daczára a gépeket szállító angol czeg „érhetetlen“ fölérségi tervének, a Budapesten gyártott puskákban nem konstaltáltak olyan hiányokat, a melyeken segíteni ne lehetett volna. Persze, nem négy nap alatt, a mint Fejerváry báró kívánta, úgy igazában: nem kívánta. Mert hiszen a föltűző volt a czél, hogy a fegyvergyár ne felelhessen meg a szerződésnek semmiféle körülmények között.

Ha pedig nem ez a czél, bizvást elfogadhatná Fejerváry es elfogadhatná mindenek föltt a kormány (melynek Fejerváry Géza báró egy sem sokáig lesz már tagja) a Polonyi határozati javaslatát, mely a történetről előterjesztést kér egy parlamenti bizottság előtt es kívánja azt, hogy a fegyvergyár újabb föllállítására javaslat tétessék.

E kívánások elől csak úgy térhet ki a kormány, ha újabb bizonytságot akar Becs előtt tenni arról, hogy fontosabb előtte a katonai körök akarata a nemzetnél. De ha ezt a bizonytságot a kormány kiszolgáltatja Ausztriának, legyen rá elkészülve, hogy idehaza a nemzeti ügy elarulásának belyegét süti magárai!

HELYI HIREK.

A gyermekek öröme.

Királyok dicsősege, hadvezérek diadala művészek koszoruja nem nyujt annyi igaz es öszinte boldogságot, mint a kis Jezus eljövelele a gyermekeknek. Miaden nappal közelebb es közelebb er Karácsony, s minden nappal közeleg a boldog pillanat, mikor a kis Jezus aranyos csecsebecsét odazudítja a karácsonyfarra, a honnan minden jó gyermek leszedheti a magát.

Már majdnem minden gyermek arczán látszik valami előre várt boldogság nyoma, mintha ösztönszerűleg éreznék, hogy ez a nagy Karácsony hónapja, a mikor angyal járás szokott lenni. A mikor, ha csak egy estere is, a nyomasztó gondot felre-veti mindenki s a megváltó születésének éjszakáján helyet ad lelkeben az örömnak.

Meg a nagyok előtt sem egészen közönyos Karácsony unnepe. Am a gyermekvilág előtt, hogy ez mit jelent, azt leírni szegény a

A nő vissza fordult s ujjal leült, hogy legyen elég ereje Vadassy beszédét hallgatni, ne hogy osszeruskadjon.

— Jó, hát megmondom, hova leit Lombfi. Még aznap eiment Gálóssyt fokeresni, hogy megmondja neki, hogy kegyedet o sohasem szerette, most már átengedi, jöjjon erte. Csakis kegyed szavára kerle meg kegyedet . . .

— Hazudsz! — mondá a leány, picizny kezét fenyegetőleg emelve a beszélőre.

Vadassy arczat mely pir borította el. Ö neki azt mondják, hogy hazudik. Ha férfi mondana, megszámlálhatna perczeit.

De hatna így is nyer elégtetelt? Kebelebe nyujt s abból egy kis levelet, s angyujta a leányt.

— Olvassa — mondá — ha nem hisz szavaimnak.

Jolánka mohon kapott utána. Haláláspadtan dőlt hátra foteljében, mikor a levelet előlvasta s a levelet kerte kezéből.

— Ugy van, o csakugyan hatlen lett — mondá magához terve.

Oda künn kocszírogés hallatszott. Jolánka felegrott gyorsan, üdvözies nélkül eltávozott. Vadassy utána rohant, de az akkora már eltűnt.

Helyette egy férfi rohant be a szobába s a mint az előszobában Vadassyyal találkozik, annak karjai közé omlott.

— Gálóssy! — mondá az, megölelve barátját . . .

— Es az a nő? — kérde Gálóssy, mert ő volt az érkezett.

— Nem sejtet ki? Jolánka . . .

— De igen, megmondta, megsugta a szívem dobogása, de hát mit kereshetett itt?

Pár nap mulva azután, hogy Jolánka Vadassyyal volt tudakozódni jegyese felől, megérkezett Lombfi is B.-házára.

Ugy látszik, már nagyon vártak reá. Alig górdult be kocsija udvarára, — meg kora

nyelv, szegény a gondolat. Nézzetek csak az iskolába, vagy az iskolából haza siető csoportot. Hogy ragyog az arcuk, hogy kacag a szemük, a mint kirakattól kirakattig repeső örömmel sietnek s mohó tekintettel falják azt a sok játekot, a melyből a jó anygakot vinni szoktak a karácsonyfára!

Milyen rettenetes kard, micsoda pléh manlicher, milyen szörnyü kucsmás krampusz, mekkora rézdob, minő ördögös kis manók, milyen kaczagó bábuk es menyai! Ott vannak egy csoportban az üveg mögött. Az egyik szöszke, mint a Czili, a más barna, mint az Illus. Az egyik duzzog, a más mosolyog, az egyik kekszemü, a más fekete. Ott vannak azok mind egy csoportban, föltöltözve szépen aranyos ruhákban, miatha egy tündermese csodás világa elevenednek meg a fogékony gyermeklelkek előtt.

Ezeknek a sok aranyos bábuknak van a legtöbb publikuma napestig. Apró cseprő népesség jártában-keltében lopja ott a napot. A hideg deczemberi szél vörösré fujja a kezét, fület, — haem azért ott éscsorog a kirakat előtt es sóvár tekintettel nézegeti végig az összes csecsebecsüket.

Jaj ha ezt hozná az angyal! Ez volna ám a szép, ez volna a kedves.

Egyiknek a kard, másiknak a bolondos krampusz. Ennek a baba, annak a paripa. A hány van, annyiféle vágyat tápiál es annyiféle kerése van a Jezuskához, a ki már tán készüldök is lassan-lassan, hogy a föld legboldogabb népeinek: a gyermekvilágnak megszeresse azt a boldogságot, a mi után heteken keresztül epednek.

* A városi bizottsági tagok választása tudvalevőleg holnap fog megejteni.

Pártunk tagjai részére a gyülekezési helyek következőleg állapítottak meg: a péterfia-utczai választók a Lisztes-féle vendéglőben, a csapó-utczai választók a Törő-féle vendéglőben, a czegléd-utczai választók a „Kis pipá“-hoz címzett vendéglőben, a vargau-utczai választók pedig a függetlenségi körben fognak gyülekezni. E helyen is fölkérjük pártunk tagjait, hogy a megnevezett gyülekezési helyeken sziveskedjenek minél korábban megjelenni s a igazoló jegyet, vagy szavazati lapot nem kaptak volna, azt ottan tudatni. A szavazat-lapok a választási helyiségekben reggeli 9 órától d. u. 4 óráig adandók be.

Lapunk zárta előtt értesülünk, hogy az „igazolójegyzék“ és a „szavazati lap“ mind ez ideig egész tisztekedben nem kézbesítettetett a szava-

deután volt az idő — az itelleni ház udvarraol azonnal egy lovas vágattott elő s gyors menéssel igyekezett az erdezlak felé, hol Vadassy lakott.

A Vadassy vadászegénye volt.

— Nos, hát megérkezett-e? kérde Vadassy a legénytől.

— Epen az előbb. Többen jöttek.

— Jól van, lám. Most már elmegy Szentkeresztihez es ott is tudatod. Itt van ez a kis levelek, atadod a kinek szól.

A vadász ismét lóra vetette magát s gyorsan elvágattott.

Vadassy benyitott szobájába.

— Keszen vagy-e paritás? — kérde egy szép, magas férfiutól, ki nem volt más, mint Gálóssy, ki tnalmat olvasgatással tölte.

— Igen! — volt a válasz. — Talán megérkezett a jó madár?

— Meg, de most még nem számolatunk vele, mert vendégei vannak. Majd később is megtehetjük azt, addig menjünk vadászni.

Fegyvereiket elővéve, a Lord kisrértében elindultak a vadászatra.

Jolánka is ez idő tájban vette a küldött levelet, melynek el. lvasására arczat halvány pir borította.

A levelekben ezeket írta Vadassy:

„Az illető ma délután megérkezett. Kértére tudatom, Vadassy.“

Az illető Lombfi volt. Azonnal irt neki, hogy látogassa meg. A level az epedő szerelmes nő hangján volt írva.

A válasz az lett rá, hogy nem érkezik, de nem is tudja, mikor jöhet. Ahelyett Ára ka kapott tőle egy másik levelet.

E közben egészen beesteledett. Erős nyugoti szél kezdett fúni s sötét felhők kezdtek megjelenni a láthatáron.

(Folyt. köv.)

zatjoggal bír, míg a kormány még a mult hét kintve, hogy a szamosan vannak tosan nem t vazók-e? s meg hogy sokan e mi olyanok, kik ha tben, hogy ök sz nem távoztak vol „igazolójegyzék“ és dása es kézbesít ezen rendetlenség lészására reá m t szersmind figyelt szavazókat, —

a ki ide haza va lenjék meg holnban kitűzött helyekellő es törvényes zottágnak által

* Színház. Teg Juliska bucsu-föllept. „Nán i“ cz. népszín czimzerepében K. alakításának egyik elsőemelet pólhólok telt közönséget, me többször megtapsolta nőr-padiárol szép t alá, a zenekarból pe es értékes ezüst aszfól. A „Náni“ czimz pácny Juliska egyen is ügyesen beszél s es gond észlelhető, s hatott el. A Hegy megismételtettek. J. v. n. i. játszotta hely g y e s i svájci pedt asok. Sallard Péter t. A n. o. r. f. i. játszotta kellett a Bukovayak

B. Cservári llo talomjateka, a „K. Lisbeth szerepében. ritoista, K. i. s. F. szerepében. B. Cserv nemcsak mi, hanem legén ajánlottak a mindezeknél jobb aj het-ege, melyet mo közönségnek ma este keret feljogosítanak meyre, hogy mai g chetség megatallma

* Ertesítés. A tagok választása alkívüli tagok gy. „A g o l k i r a l y segébe (földszinten) tagok ezenel meghit decz. hó 9-en. Az m

* Halalozás. azon hirt, hogy Oie neje, szül. Polian K. életének 41-ik évebe d. u. történt, a közöns. Az engesztelő szent u 9 órakor mutatott templomban. Béce az vaíra!

* Zimmermann irodalom r. saara k. „N e m e t o l v a k o n y v “ et adott a realkola l. es a g. a masodik rész a g. IV. osztálya, a harm es a gymnasium V. irva. Tulajdonképen ezek, de magan-baz s szerzo által toallit könyvit a német el első rész ara 50 h. 3-ik rész 1 fr. 20. es proza olvasmany találatk tennök a n s mindenk rész v is. Mind a 3 köte maayaban jelent meg. sajáttasára felette zését ajánljuk, a nem figyelmébe!

* Electio. A csonyi electio l. ho

* Apróságok. Modern g. Torjunc sarkantyut, Miczike Nos, Timke: Azt ho marabb terhez.

Vizsga ut megis azt mondod h. Fiu: De csak tudom!

— Nemely e mint a 0 a sz haszna.

— A nyelv ha ben keves az otvoss

— Ha mielőt jutni add el mind genyeknek. Ne fe gha.

zatjoggal bíró párthiveinknek; míg a kormánypárti szavazók részére, még a mult hét végén átadott. Tekintve, hogy a polgárság tagjai közt számosan vannak olyanok, kik azt biztosan nem tudják, hogy szavazók-e? s megdölgölv az is, — hogy sokan e miatt idehaza nincsenek olyanok, kik ha tudták volna kellő időben, hogy ők szavazati joggal bírnak, nem távoztak volna hazulról: mikor az „igazolójeggy” és „szavazati lap” elhordása és kézbesítése körül tapasztalt ezen rendetlenségre vagy czélzatos mulasztásra reá mutatunk, — egyszerűsággal figyelmeztetjük az illető szavazókat, — hogy azért közülök a ki ide haza van, mulhatatlanul jelenjenek meg holnap reggel a lapunkban kitűzött helyen és időben, hogy a kellő és törvényes lépések intéző bizottságunk által azonnal megtéteessenek.

* Színház. Tegnap este K. Kopácsy Juliska búcsu-főléptel és jutalom-játékúal a „Nánia” cz. népszínmű került színre, melynek czímzerepében K. Kopácsy Juliska legjobbaként alakításának egyikét nyújtja. A színház — az elsőmeleti páholyokat kivéve — szépen megtelt közönséggel, mely gyakraa kihívja, meg többször megtapsolta régi kedvencét. A színmű-padról szép babér koszorút eresztettek alá, a zenekarból pedig 3 díszes virágokréta és értékes ezüst asztali készletet nyújtottak föl. A „Nánia” czímzerepe hozzáillik K. Kopácsy Juliska egyeniségéhez, a sváb dialektust is ügyesen beszéli s alakításán öntudatos és gond észlelhető, a hatás tehát nem maradhatott el. A Hegyesivel lejtett sváb tánczát megismételték. Józsi szerepét ezuttal H. T. V. n. jatszotta helyes felfogással, a Gyöngyi Bodija, továbbá a Balassa és Hegyesi svábjai pedig valóságos kabinet alakítások. Szilárd Peterné M. A. T. R. A. I., Saadort pedig A. N. D. R. F. jatszotta s utóbbi sok derűséget keltett a Bukovayak beszéd-módorával.

B. Cserevári Ilonának ma este lesz a jutalomjátéka, a „Rip-Rip” című operette Lisbeth szerepében. Ma este lép föl az új baritonista, Kis Ferencz is, meg pedig a czímzerepében B. Cserevári Ilona jutalomjátékát nemcsak mi, hanem többi lapjaink is melegen ajánlották a közönség figyelmébe, de mindezeknél jobb ajánló level az ő szép tehetege, melyet módjában lesz a debreczeni közönségnek ma este meglátni. Eddigi s kéri feljogosítanak bennünket arra a reményre, hogy mai jutalomjátéka az erdem és tehetség megjutalmazása lesz!

* Ertesítés. A holnapi városi bizottsági tagok választása alkalmából, a parton kiültül tagok gyűlhelye czégléd-utczán az „A golyó királyné” című szalloda helyiségében (földszintu balra) fog leanni, hova a tagok ezennel meghívattak. Debreczen, 1890. decz. hó 9-én. Az intéző-bizottság.

* Halalozás. I. az i részvevél vesszük azon hír, hogy Olla Elek állomásfőnök urak neje, szül. Polihán Katalin urhölgy, f. hó 7-én, életének 41-ik évében elhunyt. Temetése ma d. u. történt, a közönség nagy részvevéllel. Az egészszelő szent mise ad. vat holnap reggel 9 orakor mutatattik be, a helybeli r. kath. templomban. Béke az elhunyt derek nő háta-váira!

* Zimmermann Gyula, a német nyelv es irodalom r. taara a helybeli realskolában, „Nemet olvasó- és gyakorló könyv” et adott ki 3 részben. Az első rész a realskola I. és a gymmazum III. osztálya, a második rész a realskola II. és a gymmazum IV. osztálya, a harmadik rész a realskola III. és a gymmazum V-ik osztálya számára van írva. Tulajdonképen tehát iskolai kezűkönyvek ezek, de magan-baszniatira is alkalmasak, mert a szerző által fölaltott módszer nagyon megkönyvül a német nyelv elsajjattatását. — Az első rész ára 50 kr., a második része 1 frt, a 3-ik rész 1 frt 20 kr. Gyakorlati példakönyv es prózai olvasmányokon kívül számos darabot találunk bennök a német költészet remekeiből s mindennel rész végeva van egy kis szótár is. Mind a 3 kötet a Harmathy Pál bizományában jelent meg. — A német nyelv elsajjattatására felette alkalmas műnek megszerzesét ajánljuk a német nyelv irant érdeklődők figyelmébe!

* Electio. A debr. főiskolában a karácsonyi electio f. hó 18-án leend.

* Aposzagok. Modern gyermekek. Tinike: Torjúnk sarkantyut, Miczike: Miczike. Nos, mit gondoltál? Tinike: Azt hogy melyikünk megy hamarabb férjhez.

Vizsga után. Atya: Megbuktál és mégis azt mondd hogy mindenre felelél? Fiu: De csak annyit feleltem, hogy „nem tudom”!

— Némely ember olyan az életben, mint a O a szorzásban, nincsen semmi haszna. — A nyelv hasonlő az ópiumhoz, melyben kevés az orvosság, sok a halálos mérég. — Ha mielőbb menayországra akarsz jutni, add el mindenedet es oszdi ki a szegényeknek. Ne feij, nem sokára meghalsz vha.

— Jókor kelj, aranyat lelsz — mondja a közmondás — Igen, csak akadjon egy jókorabb felkelő, ki az aranyat elveszítette.

* A „század parancsnok teendői bűnügyekben” cím alatt egy a katonai bünygi előnyomozást s főleg a tényvázlatok szerkesztését tárgyzó kezűkönyvre hirdet előfizetési felhívást: Gerő Gyula m. kir. honvéd-főhadnagy hadbíró. A kezűkönyv számos példát és 19 tényvázlat mintát tartalmaz s a katonai tiszték es a polgári jogászokörök figyelmére annyival is inkább érdemes, mert a bünygi előnyomozással foglalkozó szakmunkának alig van, a katonaságnál pedig éppen nincs; mert továbbá a mű a honvédelmi miniszter által, — szakszerű felülvizsgálás után — a honvéd gyalog es huszár századok számára 390 példányban megrendeltetett. — A mű 1891. évi márczius táján jelenik meg, s előfizetési ára 1 frt, mely szerzőhöz, Kassara czimezve 1891. évi jan. 10-ig küldendő be.

* Ez is tudomány. Egyik helybeli iskola tanári szobájában mulatságos jelenet történt tegnap delelőtt.

Fertály volt éppen. Kopogtatnak. — Szabad. Besompolyoz nyakig sárosan, kezében szárgörsű ostorral egy tanyai atyafi. Az egész feje csupa hajból, szakálból es bajszból állott. A tanyai atyafi vigyorgott afeletti örömben, hogy együtt találja a professzor urat. A tudományukhoz akar fordulni.

— Sokat tanultak az urak, tanulnak mai napig is, (lám tele van az almáruv könyvvel) tudom, nagy a tudományuk.

A tanárok helyeslőleg bolintottak s biztatták az atyafit, hogy csak rukkoljon ki bátran azzal, amit akar, fölvilágositják mindenről szívesen.

Az atyafi megrángatta vállán a szűrt s tudakos arczal bókte ki:

— No bat, ha annyit tudnak az urak, mondják meg azt az egyet, hol lakik Gerbános Mihály?

* A debreczeni vadász társaság e hó 10-én szerdan délután 6 orakor választmányi gyűlést tart a városzhaz nagy termében.

* Tanczestély H. Szoboszlón. Vettük a következő meghívót: A hajdu-szoboszlói olvasó-egylet haza építése költségeinek fedezésére 1890. évi deczember hó 20-dik napján a „Bika” vendéglő nagytermében társas vacsorával egybekötött tanczestélyt rendez, melyre czímzettet tisztelettel meghívja a rendezőség. Befejei díj: személyenként 60 kr., családjegy 1 frt 60 kr. Kezdeté 8 orakor. — Etelek es italok aláírású iverk közönsével közadakozás útján szerzeszteni be s ezek az ezen czérra felkért helybeli nők által, merseketlen meg szabott arak mellett fognak etlap szerint, a jötekönyv czei erekeben elárusittatni. — A mulatság házias jellegeak megovása czéljából, felkéri a rendezőség a nőket egyszerű öltözetben való megjelenésre. — Felüfizetések koszonnettel fogadtatnak es hírlaplal nyugtáztatnak.

* Ingatlanok forgalma a debr. kir. törvényszék mult teleshönyvi hatóságai 1. évi nov. 29 től decz. 6-ig Kéki Sandor veszi öz. Szilagy Gaborné Szekely Eszter es társ. öndödi szantoföldet 2400 frtert. Nagy Jozsef veszi öz. Nagy Imre né Boruzs Marja házát öndödi földvel ajandékozás czimen 1833 frt értékben. Kucsár Gabor es neje Szűcs Zsuzsanna veszi Szűcs László egy is mint gyam es társa toczsokerti szőlőjét 800 frtert. Boruzs Istvan es neje Borbély Eszter veszik Kovacs Balint mint kiss. Kovacs Géza gyamja haza öt illettő részét 150 frtert. Szabó Istvan veszi Kuczák Gabor es neje Harangi Juliana tegias kert szőlőföldet 1300 frtert. Váradi Szabó Miklós veszi öz. Or Samuelein Boldog Zsuzsanna új földet 700 frtert.

* Pénz találatok nagy-peterfia-utczá végén; a karosult — igazlász mellett — atveheti a collegiumi elemi V—VI-ik osztály termében.

Naptár-hadjarat. Igy esztendő vegelele a könyvpiacot a naptárak dominanciján, amelyek többnyire dús, de nem kifogastalan tartalommal jelenek meg. Többe nem oly igénytelenek, mint például a nagy hírre jutott löcsel, vagy komaromi kalendariumok. Szinte vaosagos kis encyclopedia egyik-masikuk s mintegy azzal a követeléssel lép föl, hogy változatos tartalmánál fogva, a közönség tolebbe helyezze a könyvpiacz tudományos es szepirodalmi termekének.

Es alig van csaiad, mely maanapság kalendariumot ne vásárolna s alig van család, amelyik maslele könyvet vasarolna.

A naptárkiadók hirdetik, hogy gazdag tartalmu kalendariumaik nélkülözhetöve tesznek minden mas könyvet, a közönség pedig eleget ve tenni szellemi szükségletének, na a nagy garral hirdett naptárak kozul egyet megvásárol.

Mondanunk sem kell, hogy ez az irány egészegetelea ugy az irodalomra, mely ijkpe partolás nélkül marad, mint a kozönségre, melyből a kellő szellemi szorakozás irant való erzek mintegy kiöletik; s az egész naptár-hadjarat egyebre se látszik alkalmasnak, mint egyes kiado-czegek üzleti czéljainak elősegítésére.

Ez a naptár-hadjarat immár odáig fejlődött, hogy nemcsak kisebb jelentőségű lapocskák es folyóiratok, de oly tekintélyes napilapok is, minők a „Budapesti Hirlap” es „Pesti Hirlap” egymásra helyezték a naptár reklamirozással.

A legtoöbb kiadó czég megteszi azt, hogy naptárakat megküldve a szerkesztösegeknek, egyenesen nyomatott reklamokat melletk,

melyekben az illető kalendáriumnak közhasznu es minden más pótló volta az egekig dicsergetik.

A vidéki lapok pedig, többnyire minden lelkiismereti furdalás nélkül szóról-szóra közlik a magasztaló sorokat. A közönség végre is felül a hangos reklamnak, vásárolja a naptárakat, meg pedig kizárólag a naptárakat s valódi irodalmi termekektől „eltekint.”

Bizonyára mindenki óhajta, hogy a szellemi kiképzés, akármilyen uton, akár tehát a naptárak által is elősegítettessék. Elvégre a naptárak egyrésze is irodalmi termek, csak hogy olyan sokfélelől összerakott, minő például vendéglői asztalokon a z s a r d i n e t t. Csúpán akkor hozhatja az ember, mikor már más, valóban ételszámban menő edellel jól lakott. Ilyen szereny igényű, ebed után való szellemi tapálékul „elmegey” a naptár is.

De semmi esetre sem szabad neki olyan helyet betölteni, amilyen hely betöltésével a naptárreklamok kerkednek, mert ez a valódi irodalmi termek kizorítására vezet s nem hogy elősegítene a kulturális kiképzést, de sőt a magyar közönség szellemi izlése es szellemi fejlődésének csökkentésére vezet.

Azt hisszük, sem a közönség, sem a vidéki sajtó nem hagyja magát levertetni e naptár-hadjarat által.

x Tartós gyógyszer. Fájdalmas csuszul a derek testrészek es a forgó köszvényes bántalmánál a M o l l - f é l e f r a n c z i a b o r s z e s z e s s ó v a l való bedörzsölés sikerrel használattik. Egy üveg ára 90 kr. Széküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész es cs. kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban es anyagkereskedésekben határozottan M o l l - f é l e készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével es aláírásával.

Egy kis reminiscencia. Irtá: T. Jenni.

Ha az a játszi napsugár meg nem világítja kicsiny szobámát s glóriát nem képez Goethe teracotta szobrocskája körül, nekem sohasem jutott vala eszembe a drámáirás. De a kis szobában mely csend volt, (magához csak nem beszélhettem) szemem ahiattal csügött a nagy költő homlokán, s én ezertem, hogy talánuv kell egy eszmet, mely által az én homlokomat is gloria öveze, a mely által én is ilyen meliszobrocska alakjába álljak a kálynák vagy a szerények tetején, dédelgetve anyji pókhálóton!

Kerestem. Sokáig kerestem, s találtam. Nem egy eszmet ugyan, de egy csomó fehér papíros, tollat, tetűt, s azzal egy óriási mennyiségű ihletet.

Oh ihlet! Te megrontád legszebb magyoro törtéimát! Forró lehelletedtől elolvadt a habcrem s én vaiek szegény, kiszidott aldozta mind e bale-eknek!

Hancum hat, mit nekem a világ kicsinyes itélete! Goethe sem kavart törtet es habart cremet, mikor „Faust”-ját megírta, gondolat magamban, s belevettem magam a drámáirás kellő közepébe. (Ezt szöszertint tessék venni, mert később csakugyan küsült, hogy nem volt se cleje, se vege.) Nem mondom el, hány eszakán át irtam aza sietéssel. Nem áruimv el, hogy a le tisztázásnál nagy ra igrummit tettem tönkre a „malackák” elávoztatására, csak annyit mondok, hogy nem éppen hosszú időre készült el a drámám.

Hogy hány felvonása volt, azt már nem tudom, de arra világosan emlékszem, hogy este 8-orakor kezdtem atolvasni korrigálás veget, s mikor reggelizni hívtak, meg vagy 6 jelenet maradt olvasatlanul.

Meg voltam magammal elégedve! Összes szepbenzemet adtam oda a szolgának, ki a nemzeti színház igazgatójának adta at első művemét.

Minő izgatott, lázas es türelmetlen voltam en hónapokon keresztül! Nem a ketely bántot. Meg voltam gőzödve, hogy elfogadjak ezt a tökéletes munkát. Mindig fulembe csegett a falrengő taps, hallottam, mint hívják a szerzőt, ezertem mint szórjak ream a virágokat s képzietem annyira elragadott, hogy elkábultam az erős illatol.

A nemzeti színház előt öntudatos mosolyal lépsedtem. Azert nem voltam büszke nem.

Ha egy ismerős művész köszöntött, leereszkedő nyájassággal fogadtam, sőt amugy kiürven kezét is fogtam vele.

De mindeme biztosság daczára bántott igrummatlanul a kiváncsiság. Turelmem elfogyott.

Az tanácsolták, küldjek egyenesen az igazgatóshoz, — megtettem. Oly halhatóan dobogott a szívem, mig küldöczöm visszajött, hogy azt hitem az óra ketyegése s megállítottam a házban minden orat. Vegre belep a varva-vart. Lázas izgatottsággal elebe sietek s ő felejtott mosolyal nyujtja at ugy, amint elvitte a drámámat.

Vörös tentával vastagon a következő megjegyzes:

Gyom! Gyom! Gyom!!! S a mi párányi virág volt a gyom között, azt szerző más kertből ásta ki s kegyetlenül ide ültette át. Hogy azonban szerző meggyőződjék milyea behatóan foglalkoztunk darabjával, tessék megolvasni a kerekszám 76 kijavított ortografiai hibát.

Alatta három kereszt. Eltarkartam arczomat. Nem láttam, nem hallottam semmit. Az egész világ előttem egy nagy orthographiai hiba volt, melyen nem javít már senki es semmi. Még a tudományos akadémia sőt még a rádigrummi sem! Éppen egy öngyilkossági kísérleten törtem a fejem, midőn belép az én szöke ifjam, a ki hetenként kétszer, hetőn es pénteken (szerecsentelen napok!) elhozta hozzám irt ódáit. El kellett folytatnom fájdalmat. Pedig bárhová néztem, ott állott előttem az a három „Gyom” — mégis hallgatnom kellett. Az én szöke ifjam legábrándosabb tekintetével várta, a mig végigolvasom ódáit, aztán pipiczlő, pardon! olvadozó hangon sottgota: hogy tetszik? — Én persze egy betűt sem olvastam a zöngeményből, más keserűség járta at lelkeket s önefeledten kiáltottam fel „Gyom! Gyom! Gyom!”

Az én szerecsentelen poétám megsemmisülve hátrata a torodott, nem felelt egy szót sem, vette kalapját s gyorsan távozott.

Midőa kissé erősebben csapódott be az ajtó, akkor vettem észre, hogy mit tettem. Felülkerekedett bennem a 16 éves leány minden pajkossága. Végtehetetlenul komikusnak tűnt föl előttem annak a kitömött ódának, vagy ódákkal kitömött szöke ifjamnak a rémséges haragja.

Kaczagás közben a kályhába dobtam s meggyújtottam első es utolsó irodalmi remek művemet. Olyan zürzavaros volt a hangja, mint ifju leány ábrándjai! Olyan tisztá, meleg volt a sugara, mint ifju leányok szive!

Mire elaludt a „drámai tűz”, az én felhőim is teljesen szétoszlottak. Feltettem magamban, hogy tisztában fogok eszentul törtülgelni, nehogy a fátyol, melyet a pókháló szöttek az én kedvenc költöm arczára, olyan biztató kifejezést adjanak vonásainak, hanem szigoruan azt fejezzék ki, hogy nőnel a drámáirás csak „Gyom! Gyom! Gyom!”

Debr. Színház.

Holnap, szerdán, 1890 december 10-én,

páros bérletben: FRANCILLON. Színmű 3 felvonásban.

Főszerekszto: Szinay Gyula. Felölő szerekszto: Kósa Barna. Fómunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

SZABÓ LAJOS FIAI Debreczen, Rózsátér.

Leitározás alkalmából deczember 1-től kezdve az összes raktárunkon levő női ruhaszöveteket (finom fekete divatkelmeket is), szines mosó velezeket, téli nagy es kis kendőket, berlini harasz es főre való caschmir kendőket

tesetemesen leszállított áron árúsítjuk el. Alkalmi eladás.

Mint minden évben, ugy az idén is a karácsonyi ünnepek alkalmával raktárunkból több száz vég egész gyapju női ruhakelméket, melyeknek ezelőtt frt 1.—, 1.20, 1.40, 1.60 volt métere, választottunk ki s ezeket a mai naptól kezdve méterenkint 35, 45, 55 és 65 krért árúsítjuk el. Ez alkalommal ajánljuk nagy választékban raktárunkon levő

karácsonyi es újévi ajándék tárgyainkat.

Bosznay J. es Társa Debreczen, czégléd-utca.

